

Zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁRSKA

03

80. ROČNÍK
LISTOPAD 2017

podzim

NEJKRÁSNEJŠÍ JE NA FARMĚ

#11ncoi13e

edi to rial

Michal Petřík
editor

Vítr přišel s listopadem, všechno listí padá na zem. A nejen listí. Na přelomu měsíce kvůli orkánu Herwart padlo na zem 1,4 milionu m³dřeva. To představuje asi 3 miliony vzrostlých stromů, především smrků. Smrk se tak setkal se svým dalším přírodním nepřítelem, a to bohužel právě v době, kdy je oslaben dalšími vlivy - suchem a kůrovcem. Tato dvojice nyní významně ohrožuje české lesy. Smrk stojí ve složitě začarovaném kruhu, ze kterého se nelze dostat mávnutím proutku. Ten totiž také uschl a může za to právě dlouhodobé sucho, které způsobuje, že jsou stromy mnohem náchylnější k napadení houbovými chorobami a hmyzem, kterému nejsou schopné se účinně bránit. Suchem oslabené stromy jsou tak snadnou kořistí pro kůrovce a následně i pro vichřice.

Proto si přejme, ať je konec podzimu takový, jaký má být. Deštivý a zablácený. Radujme se z každého náročného podzimního dne, kdy nám vítr bude foukat studenou vodu přímo do obličeje. Nežlobme se na podzimní oblohu. Užijme si podzimní deště, jako čím dal vzácnější dary přírody. Vnímejte podzim jako další životadárné roční období, které tvoří zásoby vody, a tak alespoň trochu zabraňuje vysychání půdy a chřadnutí stromů v lesích.

Jménem naší krajiny si tedy přejme, ať s listopadem padá déšť na zem. A k tomu, ať do českého lesnictví spadne i dlouhodobá vize zaměřená na pěstování více druhů stromů.

(02)

listopad 2017 + obsah

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se úspěchy a zajímavými příběhy farmářů. Tentokrát se vydáme do Milínova na farmu roku.

10

ANGLIČTINA

Chcete se domluvit na farmách po celém světě? Tak nepřeskakujte tuto rubriku.

12

CESTOVÁNÍ

Jedeme na další výlet! Do překrásných anglických zahrad v chráněné oblasti Cotswolds.

18

AKTIVITY ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání a toto číslo si proto ochutíme akcemi, které zažili studenti z Písku či Frýdlantu.

>3/80

vydává
Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

e-mail
petrik.michal@uzei.cz

telefon
+420 222 000 381

spolupracuje
s Agronititútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail
zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

telefon
+421 377 721 802

design
Ginger & Fred

(03)

16

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den tohoto podzimu.

24

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

! FAKTA

DÝŇĚ, KAM SE PODÍVÁŠ

Proto, aby vám celý svět – tedy alespoň ten dýňový – ležel u nohou, stačí vyrazit do Nové vsi u Leštiny na Vysočině. Tam je totiž každoročně od září minimálně do konce října opravdový Dýňový svět. Stovky pestrobarevných dýní všech velikostí lemují celý dvůr. Na sousední louce jsou pak vyskládány do pyramid, ornamentů a bludišť. Kromě toho se zde děti mohou vyřádit na slámohřišti nebo v kukuřičném či topinamburovém bludišti. Letošní Dýňový svět je sice již minulostí, ale přesto není nutné házet dýni do žita. Na farmě totiž manželé Pipkovi pěstují na padesát druhů dýní, které si tu můžete i mimo konání Dýňového světa nakoupit na vaření i k dekoraci.

TEXT REDAKCE | FOTO ARCHIV

(04)

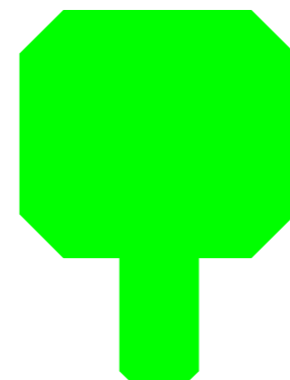

ZKROCENÉ ŘEKY

Kalifornie je jednou z nejproduktivnějších zemědělských oblastí na světě. Příznačné pro tuto oblast je horké podnebí připomínající středozemní klima s nedostatkem atmosférických srážek. V létě zde neprší vůbec. Zavlažovací systémy proto potřebu vody zajišťují až z 85 %, přičemž využívány jsou především systémy podzemních kapénkových závlah nebo zavlažování přeronomem.

VÍTE, ŽE...

Průlety jasných meteorů označovaných jako bolidy umí zachytit nová kamera, která se od září nachází v areálu Střední školy hospodářské a lesnické ve Frýdlantu. Speciální celooblohová kamera automaticky fotografuje a registruje průlety meteorů a bolidů. Instalace této kamery je prvním výsledkem spolupráce školy s Astronomickým ústavem Akademie věd České republiky. Ze spolupráce s touto významnou institucí budou těžit i studenti, například v rámci výuky fyziky.

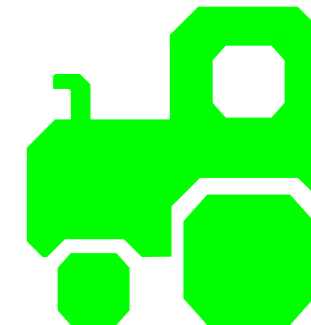
Mrkev má stejný obsah vlákniny jako kiwi. Složení potravin najdete na www.nutridatabaze.cz

! FAKTA

COOLTURA

Od poloviny listopadu je možné díky Slezskému zemskému muzeu navštívit výstavu věnovanou malíři Leopoldu Parmovi, s podtitulem „Mezi přáteli“. Milovník naší krajiny pracoval jako učitel v obecné škole, a přestože nikdy nestudoval malířství, stal se z něj uznávaný umělec. Ve své tvorbě zobrazoval především beskydské scenérie a největším inspiračním zdrojem pro něho byla příroda – krása rodného kraje, majestátnost hor, lesní potůčky či staré chalupy a zemědělské usedlosti rozestě po beskydských kopcích. Výstava bude k vidění v Památníku Petra Bezruče, Ostrožná 35, Opava, a to až do 15. dubna 2018. Další informace najdete na www.szm.cz

FARMÁŘI VS. OSTATNÍ

I v listopadu pokračujeme v rubrice, která ve svém důsledku bude největším vítězstvím farmářů od dob vzklíčení prvního semínka. Tentokrát se zaměříme na smyšlenou rivalitu dvou pražských vysokých škol. České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) a Vysoké školy ekonomické v Praze (VŠE). Přestože se jedná o jednoznačně nafouknutou bublinu, je nutné rozhodnout o vítězi i v tomto univerzitním ringu. Rozhodovat bude opět tvrdá řeč čísel. Historie ČZU počíná zřízením zemědělského odboru při České vysoké škole technické v roce 1906, dekretem císaře Františka Josefa z 26. října. Přímá předchůdkyně ČZU, Vysoká škola zemědělská v Praze, pak byla založena roku 1952. Nicméně VŠE v Praze byla založena až o jeden dlouhý rok později, v roce 1953. Všichni studenti a absolventi ČZU jsou tak vždy minimálně o rok chytřejší. Tudíž další bod pro farmáře a je to 3:0.

(05)

EKOLOGICKY, UDRŽITELNĚ, SPOLEČENSKY ODPOVĚDNĚ?

JDE TO!

TEXT MICHAL PETŘÍK | FOTO ARCHIV

Letošní ročník Zemědělce roku je za námi a stejně jako v předchozích letech si prestižní ocenění odneslo mnoho farmářů a zemědělských podniků. V rámci nominací a předávání zaznívala z pódia některá jména častěji než ostatní. Asi nejvíce bylo slyšet jméno ministra zemědělství Mariana Jurečky. Hned za ním to však musela být Farma Moulisových. A její název bylo v rámci večera slyšet oprávněně. Byla totiž nominována hned ve dvou kategoriích a v jedné z nich se stala celkovým vítězem.

Tituly Zemědělce roku byly předávány 8. listopadu v honosných prostorách pražského Národního domu na Vinohradech a i v případě, že jste se slavnostního odpoledne osobně nezúčastnili, je možné, že vám Farma Moulisových zní povědomě. Je to nejspíše díky jedné z kategorií, ve které byla farma nominována. Touto kategorií je Společensky odpovědný zemědělec. Akcí, které měly daleký společenský přesah, se totiž na farmě od jejího vzniku uskutečnilo již desítky, a právě proto je možné, že vás některá z nich v minulosti již oslovila. Ale nejen společensky odpovědnými aktivitami farma žije. Pojdme se tedy do podhůří Brd podívat.

ROZVÍJENÍ ODKAZU PŘEDKŮ

Přestože na farmě můžete mít i vlastní včely, starost o zemědělský areál není nikdy žádný med. Zvláště pokud k péči o tak rozlehlou usedlost přidáte ještě výuku na České zemědělské univerzitě

v Praze. Právě tam totiž působí jako odborný asistent Pavel Moulis, majitel farmy. Univerzita by měla předávat nejen teoretické znalosti, ale i praktické a od koho jiného získat v rámci předmětu

pana Jaroslava Moulise, hospodáře, kterému statek vděčí za svou porevoluční obnovu. Správy statku se tak ujal Pavel Moulis a spolu s rodinou pokračuje v rozvíjení odkazu svých předků.

Zemědělec roku 2017 v kategorii Agroturistická farma

Provoz a hospodaření podniku zkušenosti, než od provozovatele úspěšné rodinné farmy. A zkušeností má Pavel Moulis opravdu na rozdávání, statek totiž vede již od přelomu tisíciletí. Historie farmy však sahá až na úplný začátek minulého století. V roce 1902 se na statek přiznal Josef Prokeš, jehož syn František se v roce 1931 oženil s Bohumilou Moulisovou. Od té doby je statek neodlučně spojen s dalšími generacemi rodu Moulisů. Farma za dobu své existence překonala i dva kruté zásahy do svého chodu. Tím první byla komunistická kolektivizace a s ní spojený nucený přechod farmy do družstva. V roce 2001 pak farmu zasáhla smrt

VZOR PRO OSTATNÍ

Statek v Milínově na Plzeňsku se díky více než patnáctileté společné práci manželů Moulisových a jejich týmu stal synonymem úspěšného skloubení zemědělského hospodářství a agroturistiky. Kromě chovu skotu, koní, koz a ovcí je právě zážitková agroturistika jednou z hlavních činností farmy. Prostřednictvím ní se Moulisovi snaží ukázat novodobou tvář zemědělství nejen dospělým, ale především nejmladší generaci. Ale ať už jste jakéhokoliv věku, v Milínově můžete využít některý z mnoha půldenních, jednodenních i vícedenních programů s farmářskou tematikou.

Vyzkoušet si můžete dojení mléka na figuríně krávy, stloukání másla, mláčení a mletí obilí, pečení chleba v peci, jízdu na koni, péči o hospodářská zvířata či spaní na seně.

Zážitková agroturistika v Milínově osloví opravdu každého. Děti zde promění své hračky do reálných velikostí a dospělí si odpočinou od měst i kanceláří, vyčistí mysl i plíce. Kdokoliv si zde může objednat velmi kvalitní vyzrálé BIO hovězí maso. Díky ekologickému konceptu farmy nabízí u Moulisů samozřejmě jen ty nejkvalitnější produkty. Kromě hovězího masa se těší velké oblibě domácí džemy z ovoce místních pěstitelů. I opravdová chuť potravin je jedním ze způsobů, jakými návštěvníci farmy vnímají rozdíl mezi zdravým a nezdravým vztahem k přírodě a potažmo i k sobě samým. Propagace ekologického způsobu hospodaření a zodpovědného přístupu k naší přírodě a krajině je totiž jedním z hlavních cílů farmy a prvkem její DNA.

I KULTUROU JE ČLOVĚK ŽIV

Součástí aktivit farmy jsou i kulturní akce a snaha o podporu společenského života v obci. S tím

souvisí i podpora edukativních projektů, z nichž nejvýznamnější v tomto roce byla výstava „Rozkulačeno! Půlstoletí perzekuce selského stavu.“ Workshop, který byl součástí výstavy, zájemcům, především z řad žáků středních škol, představil důsledky nesvobodného komunistického režimu - rozvrácení venkova, tisíce zničených životů a lidských tragédií, změny v krajině. Díky podobným projektům si návštěvníci uvědomí, že zemědělství není jen o jízdě na poníkově, ale je především náročnou a odpovědnou aktivitou, která ke svému zdravému rozvoji potřebuje, stejně jako celá společnost, svobodu.

RŮST S ROZUMEM

I přes neustálý posun kupředu si farma zachovává svoji malebnost, snaží se o ekologický a udržitelný rozvoj krajiny a společensky odpovědný přístup ke svému okolí. To vše se promítá v získání nejvyšších ocenění včetně Zemědělce roku, ale především v neustále rostoucí návštěvnosti farmy, která je tou největší odměnou za poctivou práci. A kdy se na nejlepší farmu roku přijdete podívat vy?

CÍLE A ÚKOLY ŘÍZENÍ (MANAGEMENTU)

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
PROVOZNÉ EKONOMICKÁ FAKULTA ČZU V PRAZE

AJ: A manager's first job is to establish goals and objectives for the business. In case of a hired manager, the business owner may establish and communicate them to the manager. Whether the manager establishes goals or receives them from the business owner, it is important that they exist and they are fully understood. Without goals there is no way to measure the results of management decisions or to make proper decisions.

While different individuals may have the same two or three goals, the relative weights placed on them may be different. Some of the most common goals are profit maximization, attaining a particular output level or business size, business growth, business survival, maintaining a stable income over time or debt reduction.

Each of the above goals may be of primary importance to some individuals, depending upon time and circumstances. Goals can change with the farm owner's age and financial condition. Multiple goals often exist and they may be in conflict. Maximizing consumption expenditures and maximum business growth are examples of conflicting goals. Where multiple goals exist, the manager must place them in the order of their relative importance. As one goal is met, effort can be directed to the next most important one.

A manager must consider the resources available for attaining the goals which have been set. Most managers are faced with a limited amount of resources. In a farm, there are always some limits set by the amount of land, labour and capital available. These resources may change over time, but they are never available in infinite amounts. Identifying current resource limits and acquiring additional resources, including the manager's own skills, are continual problems confronting a farm manager.

A manager is required to make decisions where to put the limited resources among the number of alternative uses. Without decisions nothing would happen. Even allowing things to continue as they are requires a decision. Choosing the best decision to a problem is not always easy, nor is the best solution always obvious. Sometimes the best solution is to do nothing or to go back, redefine the problem, and make a new decision.

(10)

Decisions made by a farm manager can be either organizational or operational. Organizational decisions tend to be long-run decisions which are not modified or reevaluated more than once a year. Examples of such decisions are how much land to purchase or lease, how much capital to borrow, or what types of crops and livestock to raise.

Operational decisions are made more frequently and they relate to the many details necessary to implement the farm business plans. They may need to be made on a daily, weekly or monthly basis and they are repeated more often as they follow the daily routines and cycles of farm production. Examples of operational decisions are selecting fertilizer and seeding rates for a given field and year, making changes in a livestock feed ration, selecting planting and harvesting dates, marketing decisions, or daily work schedules.

CZ: Prvním úkolem manažera je stanovit cíle a úkoly pro podnik. V případě najatého manažera může majitel podniku (sám) stanovit a manažerovi předat tyto úkoly a cíle. Ať už manažer stanoví cíle, nebo je dostane od majitele podniku, je důležité, že existují a že jsou plně pochopeny. Bez cílů není možné změřit výsledky manažerských rozhodnutí nebo udělat náležitá rozhodnutí.

Zatímco různí jednotlivci mohou mít dva nebo tři stejné cíle, může na ně být kladená různá relativní váha. Některé z nejobvyklejších cílů jsou maximalizace zisku, dosahování určité úrovně výkonu nebo velikosti podniku, růst podniku, pokračování podniku, dosahování stabilního příjmu za (určité) období, nebo snižování dluhu.

Každý z výše uvedených cílů může mít pro někoho prvořadý význam v závislosti na čase a okolnostech. Cíle se mohou měnit s věkem majitele farmy a s finanční situací. Často existují vícečetné cíle a (ty) mohou být současně obtížně splnitelné. Maximalizace nákladů na spotřebu

a maximální růst podniku jsou příklady cílů, které proti sobě stojí v konfliktu. Pokud existují vícečetné cíle, manažer je musí ukládat v pořadí jejich relativní důležitosti. Jakmile je dosaženo jednoho cíle, je možno zaměřit úsilí na další nejdůležitější (cíl).

Manažer musí zvažovat zdroje, které má k dosažení stanovených cílů. Většina manažerů stojí před omezeným množstvím zdrojů. Na farmě existují vždy nějaké limity dané množstvím půdy, pracovních sil a dostupného kapitálu. Tyto zdroje se mohou s časem měnit, ale nikdy nejsou k dispozici v neomezeném množství. Stanovení mezi dostupných zdrojů a získávání dalších zdrojů, včetně (zvyšování) vlastních dovedností, jsou neustálé problémy, se kterými se manažer farmy potýká.

Od manažera se vyžaduje dělat rozhodnutí, kam dávat omezené zdroje mezi množstvím alternativních využití. Bez rozhodování by se nic nestalo. I ponechání věcí tak jak jsou, vyžaduje rozhodnutí. Rozhodnout o problému není vždy snadné, ani nejlepší řešení není vždy zřejmé. Někdy je nejlepším řešením nedělat nic, nebo se vrátit, přehodnotit problém a učinit nové rozhodnutí.

Rozhodnutí manažera farmy mohou být organizační nebo operační (provozní). Organizační rozhodnutí bývají dlouhodobá, která nejsou upravována nebo přehodnocována více než jednou za rok. Příklady takových rozhodnutí jsou: kolik půdy koupit nebo pronajmout, kolik si půjčit kapitálu, jaké druhy plodin pěstovat nebo jaký druh dobytka chovat.

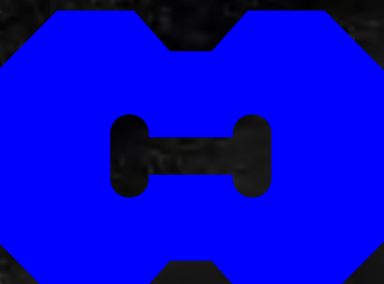
Provozní rozhodnutí jsou činěna častěji a zahrnují podrobnosti o naplnění plánu zemědělského podniku. Může být potřeba je činit každý den, týdně nebo měsíčně a opakují se častěji, jak sledují denní činnosti a cykly zemědělské výroby. Příklady provozních rozhodnutí jsou: výběr hnojiv a množství osiva pro dané pole a rok, změny krmných dávek u dobytka, volba času setí a sklizně, tržní rozhodnutí nebo denní pracovní rozvrhy.

(11)

ANGLICKÉ ZAHRADY V COTSWOLDS

TEXT A FOTO ING. HANA HONSOVÁ, PH.D., FAKULTA AGROBIOLOGIE, POTRAVINOVÝCH A PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ ČZU V PRAZE

cestovávání

V

západní části Anglie leží chráněná oblast Cotswolds s malebnými vesnickými domky, které jsou postavené ze světlejšího nebo tmavšího pískovce a vesměs mají břidlicové střechy. Venkovský kraj na první pohled připomíná zvlněnou krajinu jižních Čech nebo podhůří Šumavy. Na zelených kopcích se pasou převážně ovce, někde i krávy. Od roku 1966 je Cotswolds chráněnou oblastí Area of Outstanding Natural Beauty.

Něco je ale jiné než u nás. Lesy i pole obklopují kamenné zidky, typické pro zdejší oblast. V přírodě žije spousta zvířete, včetně značného množství bažantů a koroptví, se kterými se u nás v dnešní době už prakticky nesetkáme.

Štavnatá tráva má sytě zelenou barvu, protože ve zdejší oblasti často prší. Stromy i keře jsou bujné, některé překvapivě vysoké a mohutné. Evidentně se tu veškeré vegetaci velmi daří. Díky mírnějšímu klimatu ve zdejší přírodě rostou i druhy, které by u nás nepřežimovaly.

Krajinou se vinou silničky někde tak úzké, že jimi projede jen menší vozidlo. Na rozdíl od naší republiky a zbytku Evropy se v Anglii stále na silnicích jezdí vlevo, což je pro našince dost neobvyklé a těžko si zvyká. Místo kilometrů se vzdálenosti měří na míle a objem, například mléka, se udává v pintách.

VŠE PODLE TRADICE

V oblasti Cotswolds převládá tradice. I moderní domy se tu staví v původním stylu, jsou kamenné a neomítnuté jako ty staré. Domečky obklopují zahrádky v dokonalém souznění s okolní krajinou. V oblasti leží i honosná šlechtická sídla s krásnými udržovanými zahradami.

Všechny zahrady, ať malé či velké, mají něco společného - typický anglický trávník. Zelený pažit je velmi hustý, krátce zastřížený a hebký. Od rána až do večera se v trávníku drží vláha, což mu prospívá. Na zahradách jsou vytvořena často překvapivá zákoutí.

Kromě pečlivě udržovaného travního porostu mají zahrady ve zdejší oblasti dokonale sestříhané živé ploty a stylově navržené trvalkové záhony, doplněné letničkami. Všude je možno vidět nej-různější zvířata, od koček po drůbež, volně se procházející po trávníku. Množství zvířat nechybělo ani u honosného sídla s krajinářským parkem, který jsme navštívili.

KVĚTINY, ZELENINA I STROMY

Koncem srpna v zahradách převládala záplava nádherně kvetoucích japonských sasanek ve všech barevných odstínech, třapatků, rozchodníků a nej-různějších druhů trav. V žádné nechyběla zeleninová zahrada ani ovocné stromy.

Ovoce často pěstovali pro nás neobvyklým způsobem. V jedné zahradě nechali růst jabloně jen do zhruba půlmetrové výšky. Nízké stromy přesto dobře plodily a červená jablka lákala k nakousnutí. Jinde zase pěstovali jabloně a hrušně na zdi, podobně jako popínavé rostliny.

V lesích obklopujících šlechtická sídla rostly mohutné stromy, například cedry obrovských rozměrů. U jednoho zámku měli schody porostlé travou a osázené modrými a bílými lobelkami. Ve všech zahradách je možno obdivovat nějaký vodní prvek. V menších prostorách bývají umístěny malé fontánky, jinde zase na větších prostranstvích mají rybníčky propojené vodními kanály.

V MODERNÍ ZAHRADĚ

Koncem srpna jsem do zdejší oblasti zavítala se zájezdem. Postupně jsme navštívili deset zahrad a arboret. Jako první jsme si prohlédli moderní zahradu Broughton Grande Garden, kterou navrhl současný uznávaný architekt Tom Stuart-Smith.

Uvítal nás jeden ze zdejších zahradníků, který nám také poskytl odborný výklad. Uvedl, že majitelé, rodina Morellů, ve zdejší oblasti žijí více než dvě století. V roce 1992 přikoupili starou zahradu, kterou začali zvelebovat a stále ji zkrášlují. Za více

než dvě desetiletí se jim podařilo vytvořit pozoruhodné dílo.

Příchozí mohou obdivovat rozsáhlou zahradu umístěnou na svahu, která je rozdělena na tři terasy. Ze dvou stran je zahrada obezděna, ale dolní část zůstala otevřená do krajiny. Návštěvníkům se tak otvírá pohled na přilehlé pastviny, kde se spokojeně pasou krávy. Majitelé se zabývají zemědělstvím, rostlinou i živočišnou výrobou. Zahradu mají pro potěšení a jako zdroj příjmů z vybraného vstupného od návštěvníků.

Na horní terase zahrady se nachází skleník. V jeho okolí rostou trávy a květiny v převážující žluté a červené barvě. Na jaře v zahradě kvete kolem pěti tisíc tulipánů. Střední terase dominuje

bazének s barevnými rybičkami a mokřadními rostlinami. Na dolní terase rostou buky, javory, duby a další stromy.

Stará část zahrady má rozlohu dvánácti hektarů a nová část, kde jsou vysázené mladé stromky, dosahuje dvacet hektarů. Při zakládání nové části zahrady ponechali majitelé pařezy poražených stromů. Na přilehlé loučce rostou luční rostliny, typické pro zdejší oblast. Zahrada se stále vyvíjí. V budoucnu ve zdejším areálu plánují vybudovat další tři rybníčky.

OD VENKOVSKÝCH PO EXOTICKÉ

Další návštěva se během stejného dne uskutečnila do soukromé zahrady

Bourton House Garden a poté následovala prohlídka exotické zahrady Sezicoten Garden uspořádané v japonském stylu.

Druhý den proběhla exkurze do typické venkovské zahrady s vodním mlýnem Mill Dene a potom následovala prohlídka jedné z nejzajímavějších zahrad v cotswoldské oblasti Upton Wold Garden. Nakonec přišla na řadu slavná zahrada Rousham Garden, reprezentující staré anglické krajinářství, kterou navrhl v první polovině osmáctého století architekt a básník William Kent.

Třetí den jsme se zastavili v soukromé zahradě Cerney House Garden. Následovala prohlídka zahrady Miserden Park Garden s terasovitými zahradami a zahradnictvím. Den zakončila návštěva rozsáhlého arboreta Westonbirt, kde mnohé staré stromy rostly skoro až do nebe.

Poslední den v Anglii jsme strávili v jedné z největších zahrad RHS Wisley Garden, kde mají jednu z nejrozsáhlejších kolekcí rostlin na světě. Úchvatné byly mimo jiné dva dlouhé různobarevné trvalkové záhony, táhnoucí se po mírném svahu, nahoře zakončeném kopcem se spirálou. Z vrcholu se skýtal krásný pohled na okolní vegetaci. V dolní části pod trvalkovými záhony se rozkládal moderní několikapatrový skleník. Vzhledem k rozložení bohužel možno si celou zahradu se všemi zákoutími projít za jeden den.

KALENDRÁŘ

TEXT REDAKCE

19. 11.
FAUNA TRHY
Jedna z největších chovatelských burz v Česku
Výstaviště Černá louka, Ostrava

23. 11.
SETKÁNÍ CHOVATELŮ SKOTU – JILEMNICE 2017
Tradiční setkání chovatelů skotu zhodnotí plemenářský rok a ocení úspěchy chovatelů
Kulturní dům Jilemnice

22. – 24. 11.
VZDĚLÁNÍ A ŘEMESLO 2017
23. ročník prezentační a výstavní akce s novinkami školního roku 2018/2019, vstup zdarma
Výstaviště České Budějovice

24. 11.
PRASE DIVOKÉ A AFRICKÝ MOR PRASAT
Odborný seminář o této nové výzvě pro myslivecké hospodaření. Registrace na rohla@fld.cz
Restaurace Slunce, Skalice u České Lípy 266

24. – 25. 11.
VELETRH STŘEDNÍCH ŠKOL A DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
Veletrh je určen především pro žáky posledních ročníků základních škol
Výstaviště Brno

24. 11.
145 LET SŠZP KLATOVY
Oslavy 145. výročí založení školy spojené s Dnem otevřených dveří
www.sszp.kt.cz
Střední škola zemědělská a potravinářská, Klatovy

23. 11.
ZDRAVÉ VÁNOČNÍ PEČIVO
Přednáška Pavly Momčilové, která ve svých knihách klade důraz zejména na používání místních surovin a vhodnou volbu diety.
Povídání o pestrých vánočních dobrotách z různých druhů celozrnných mouk s ochutnávkou.
Vstup zdarma, začátek od 16:00 hodin.
www.knihovnasvehly.cz
Knihovna Antonína Švehly, Praha

(16)

➤ KALENDÁŘ

15. – 25. 11.
ADVENTNÍ VĚNCE 2017
Charitativní akce organizovaná společností Šance Olomouc, o.p.s.
Vestibul hemato-onkologického oddělení Dětské kliniky Fakultní nemocnice Olomouc

1. – 2. 12.
STŘEDOŠKOLÁK, VYSOKOŠKOLÁK 2017
Výstava školství a vzdělávání s nabídkou studijních míst na středních a vysokých školách
Výstaviště Černá louka, Ostrava

2. 12.
ADVENTNÍ DÍLNY
Tvořivé předvánoční dílny pro děti a hravé rodiče. www.nzm.cz
Národní zemědělské muzeum, Praha

3. 12.
ADVENT NA ZÁMKU KAČINA
První adventní neděle nabídne jedinečnou příležitost navštívit zimní Kačinu a užít si bohatý program
Zámek Kačina

12. 12.
PIETNÍ SETKÁNÍ K VÝROČÍ ÚMRTÍ ANTONÍNA ŠVEHLY
Dvanáctého prosince v Národním zemědělském muzeu dojde pietním setkáním k připomenutí výročí úmrtí Antonína Švehly († 12. prosince 1933). Vznik a historie NZM je významně spjata s osobností Antonína Švehly. I jeho zásluhou se tak Československé zemědělské muzeum stala jednou z nejprogressivnějších muzejních institucí první republiky.
NZM, Praha

(17)

aktivity

DEN ZEMĚDĚLCE A VENKOVA PÍSEK

TEXT A FOTO ING. MARIE PROCHÁZKOVÁ, STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA V PÍSKU

Na školním statku SZeŠ Písek v Dobešicích se v pátek 22. a v sobotu 23. září 2017 uskutečnil již 5. ročník DNE ZEMĚDĚLCE A VENKOVA PÍSEK.

Návštěvnost letošního ročníku, i přes páteční velmi nepříznivé počasí, byla opravdu velká a předčila naše očekávání.

Do organizační práce se aktivně zapojili nejen učitelé odborných předmětů SZeŠ a vedoucí pracovníci ŠS, ale i žáci zemědělské školy.

V páteční části programu probíhala celá řada doprovodných aktivit. Návštěva

bioplynové stanice je již tradicí. Stejně tak, jako velmi žádaná, projížďka kočárem s koňským spřežením po areálu statku.

Příchozí hosté měli jedinečnou příležitost nahlédnout zblízka do objektů zemědělské prvovýroby, ale i do učeben žáků, kde vznikají nové prostory praktického vyučování.

I letos byla opět jednou z nejširších výstava zemědělských strojů. Hosty zaujaly nejen historické stroje, které stojí v muzeu školního statku, ale i nejmo-

AKTIVITY ŠKOL

dernější mechanizační pomocníci. Právě o prezentaci této moderní techniky projevila zájem celá řada firem.

Nedílnou součástí akce byly velmi zajímavé výstavy a odborné poradny.

Hosty zaujala odborná poradna práce se včelami, spojená s ochutnávkou medu.

Již tradičně velký zájem vzbudily ukázky prací se zvířaty. Ať to bylo stříhání ovcí, práce s koňmi, práce kováře a podkováře, nebo ošetřování paznehtů skotu. Hosté se mohli seznámit s moderními pracovními postupy a technologiemi, které jsou používány v souladu s welfare zvířat.

Letos jsme měli možnost přivítat na školním statku i Selskou jízdu. S poutavým komentářem to byla pastva nejen pro oči.

Lákadlem byla i ukázka prací s koňmi, která byla předváděna našimi studentkami. Ať to byla práce pod

sedlem, nebo s lonží.

Samozřejmě součástí Dne zemědělce a venkova byla prohlídka pavilonů drobného chovu, kde školní statek chová kolekci plemen králíků, ovcí, koz a drůbeže, včetně všech genových rezerv zvířat ČR.

Roztomilá mláďata budila pozornost nejen těch nejmenších hostů.

Tradičně byla v popředí ukázka plemen prasat. Školní statek je chovatelem kolekce 12-ti plemen, což je v ČR rarita. Návštěvníci mohli zblízka vidět i velmi nevhodná plemena. Největší zájem vzbuzovalo plemeno Čínské přikuklené prase pro svůj vzhled, ale i chovné kusy plemene Přestické černostrakaté pro svoji velikost.

Pokud hosté projevili zájem, byl jim podán i odborný výklad. A zájem opravdu byl.

Aby však ukázka nebyla jen pro oči, byla i letos připravena ochutnávka

grilovaného prasátka plemene Slovenská mangalica. Návštěvníci mohli tudíž toto plemeno vidět v živém i grilovaném stavu. Ochutnali jste?

Oproti minulým ročníkům byl program letos obohacen i o sobotní část - prohlídky jednotlivých pavilonů. Pokud měli hosté zájem, byla pro ně prohlídka komentovaná. Počasí se umoudřilo a statek navštívily hlavně rodiny s malými dětmi. Děti jako malou pozornost dostaly v sobotu pexeso s fotografiemi zvířátek ze školního statku. Účast byla opravdu hojná.

Na školním statku SZeŠ Písek je vždy na co se podívat a návštěva je příjemným zážitkem pro malé i velké.

Tak nezapomeňte - školní statek pořádá nejen Den zemědělce a venkova v Dobešicích, ale i Dny otevřených dveří a Dny pro ZŠ a my vás všechny srdečně zveme!

FÍNSKI VČELÁRI V BANSKEJ BYSTRICI

TEXT A FOTO PHDR. ANNA IVANOVÁ, STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA, POD BÁNOŠOM 80, BANSKÁ BYSTRICA

STOLÁRSKA

O o Strednej odbornej školy Pod Bánošom v Banskej Bystrici zavítala 29. 9. 2017 vzácna návšteva. Početnú skupinu tvorilo 32 včelárov a 20 včelárov reprezentujúcich fínsky včelársky zväz. Viedol ich predseda fínskeho včelárskeho zväzu Janne Leimi a jeho tajomník Rami Heikkilä.

Delegáciu privítala zástupkyňa pre prax Ing. Jana Cavarová. Fínski včelári dostali od slovenských včelárov na úvod malý darček v podobe slovenského agátového medu. Stretnutia sa zúčastnili aj Ing. Arch. Stanislav Míka, externý majster odborného výcviku včelárov a Ing. Peter Imriš, zástupca lutyľských včelárov, ktorý kontakt sprostredkoval.

Riaditeľ školy Ing. Pavel Filo pripravil hodnotnú prezentáciu, ktorú predniesla vyučujúca anglického jazyka Mgr. Jana Trvalcová. Prítomní sa dozvedeli o odboroch a zameraní školy, o smeroch a nových trendoch

včelárenia na SOŠ.

Potom sa skupina rozdelila na ženskú a mužskú časť. Tej ženskej sa s veľkým úspechom venovala Bc. Miroslava Nábielková. Predviedla im slovenskú tradíciu zdobenia medovníkov a odovzdala fínskym včelárkam recept na ich pečenie. Pri komunikácii ochotne pomáhal angličtinár Ing. Benjamín Šimko.

Včelársky majster odborného výcviku Radoslav Harčarufka previedol fínskych včelárskych odborníkov školskými dielňami a predviedol im ukážky práce s včelami.

Navštívili stolársku dielňu, kde sledovali napríklad výrobu úľov La 2/3 a B 12, tiež rámkov B s medzistienkou a vystavaným panenským rámkom s drážkou dolu. Pozreli si aj vnútorný vrchnák a napájanie vodou, podávanie cesta, liečenie varolampou.

V dielni na vosk sledovali výrobu medzistienok z panenského vosku, prezreli si valce na výrobu medzistienok.

V starej medárni ich zaujal insemináčny prístroj a termostat na liahnutie matiek, tiež prístroj na meranie obsahu vody. Obdivovali maľby Jaroslava Páslera, stolárskeho majstra, so včelárskou tematikou.

V novej medárni ochutnali rôzne druhy medu - agátový, kvetový, pastovaný z repky a slnečnice. Dozvedeli sa o biosférickej rezervácii v Strelníkoch, odkiaľ med pochádza. Oboznámili sa s ďalšími zariadeniami, ako sú napríklad odviečkovace, oddeľovače vosku od medu, pastovače, zariadenie na znižovanie vlhkosti či ohrievacia komora.

Vo včelnici ukázal majster Harčarufka kŕmenie odložencov.

Všetci včelári - muži i ženy sa potom prešli vonkajším areálom školy a preštudovali si zaujímavé náučné tabule na včelárskom chodníku. Ten ich priviedol k apidomčeku, kde im kladné pôsobenie úľového vzduchu na zdravie človeka vysvetlili Ing. Richard Schnieder a Mgr. Jana Trvalcová.

V závere pobytu si členovia fínskej delegácie mohli kúpiť včelárske výrobky alebo zariadenia vo včelárskom obchode APIS v priestoroch SOŠ.

Fínski včelári prejavili veľkú spokojnosť s náplňou svojho krátkého pobytu a obdivovali rozsah odborných aktivít na SOŠ. Prejavili záujem o nadviazanie bližšej spolupráce cez včelárske zväzy, ale aj pomocou výmenných pobytov žiakov.

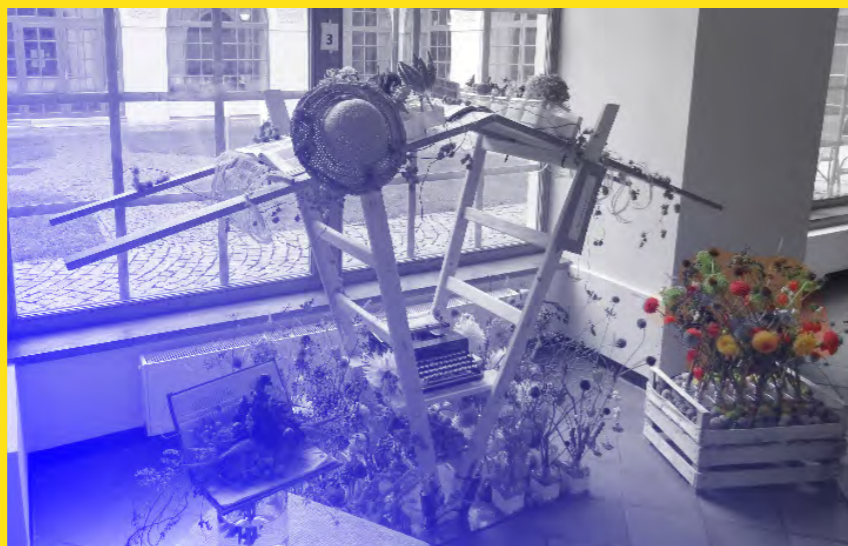
JIŘINKY 2017 V HEJNICKÉM KLÁŠTEŘE

TEXT A FOTO VLADIMÍRA DURDISOVÁ, STŘEDNÍ ŠKOLA HOSPODÁŘSKÁ A LESNICKÁ FRÝDLANT, PRACOVISTĚ HEJNICE

Rok se sešel s rokem a chodby starodávného kláštera v Hejnicích letos už poosmé hostily výstavu Jiřinky - královny podzimu. Letošní výstavy se zúčastnilo sedm vystavovatelů, kteří prezentovali na 220 odrůd jirín v celém spektru barev, tvarů i velikostí.

V pátek 15. září byla zahájena také již tradiční soutěž mladých aranžérů. Sedmého ročníku se zúčastnila tříčlenná soutěžní družstva žáků šesti zahradnických škol - ČZA Mělník, SOŠ Liberec, SOŠ Lovosice, VOŠ, SPŠ a SOŠS Varnsdorf, SOŠ Praha 9 a samozřejmě družstvo pořadatelské školy, tedy SŠHL Frýdlant, pracoviště Hejnice. Motto letošní soutěže bylo „Jiřinky a plody“.

Tříčlenná odborná porota, která posuzovala a bodovala jednotlivé práce podle předem stanovených kritérií, měla opět těžkou práci. Bylo skutečně obtížné rozhodnout o vítězích mezi jednotlivými aranžmá, když jedno bylo hezčí než druhé.

SOŠ Praha

VÝSLEDKY SOUTĚŽE MLADÝCH ARANŽÉRŮ:

1. Vázaná kytice

1. místo - SOŠ Praha
2. místo - ČZA Mělník
3. místo - SŠHL Frýdlant, pracoviště Hejnice

2. Přízdoba dřevěné bedýnky

1. místo - SOŠ Praha
2. místo - SOŠ Liberec
3. místo - SŠHL Frýdlant, pracoviště Hejnice

3. Tajná práce

1. místo - ČZA Mělník
2. místo - SOŠ Lovosice
3. místo - SOŠ Praha

4. „Štafle trochu jinak“

1. místo - SŠHL Frýdlant, pracoviště Hejnice
2. místo - SOŠ Praha
3. místo - SOŠ Liberec

SŠHL Frýdlant, pracoviště Hejnice

SOŠ Liberec

Zemědělství Než zazvoní

Z JEDNÁNÍ VÝKONNÉHO VÝBORU ASOCIACE

TEXT A FOTO ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ

Ke svému prvnímu jednání v novém školním roce se sešel v Táboře 4. října 2017 Výkonný výbor Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru, z. s. se sídlem v Humpolci. Kromě členů Asociace, kterými jsou ředitelé příslušných středních škol (v zastoupení za každý kraj), byli přítomni zástupci z dalších vzdělávacích zařízení - z ministerstva školství, z Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity, z Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, z Národního ústavu pro vzdělávání a z firmy Než zazvoní.

Hostitelská Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola se nachází v krásné historické budově v samém centru města a v loňském roce oslavila 150 let od svého založení. Na školu navazuje botanická zahrada (druhá nejstarší v Čechách) a pro praxi žáků slouží školní statek v nedalekých Měsicích.

První z vystupujících hostů - **Mgr. Zdeněk Pracný, MŠMT Praha** - se věnoval změnám

ZEMĚDĚJSTVÍ

PHmax ve středním vzdělávání (maximální rozsah vzdělávání hrazený ze státního rozpočtu v podobě maximálního počtu hodin výuky ve třídě v oboru vzdělávání v závislosti na počtu žáků).

Na přípravě jednotlivých hodnot PHmax se aktivně podílel, měl na starosti úpravu nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání, připravoval s kolektivem i další novely předpisů - vyhlášku o středních školách, o normativech..., a to se snažil o komplexní řešení problému.

Hodnoty PHmax se ve vlastním nařízení vlády nezměnily, doplněn byl pouze podle § 16 výpočet a zpracovány hodnoty PHmax vzdělávání podle individuálního studijního plánu. Jedinou novinkou ve vlastní vyhlášce je možnost škol v rámci jazykového vzdělávání spojit třídy včetně jednotlivých ročníků na základě znalostí žáků. Počty žáků (pro celý školní rok) vycházejí z výkazů ke dni 30. září, škola obdrží vždy vykázanou výši, maximálně však dle výpočtu Phmax.

Posluchači se dále dozvěděli, že dělení předmětů bude naprosto v kompetenci ředitele školy, u praktického vyučování se vychází od maximálního počtu žáků na učitele odborného výcviku.

V názorné tabulce své prezentace Mgr. Pracný vysvětlil koeficienty dělení hodin vybraných předmětů, předvedl výpočet na fiktivní škole. PHmax respektují pravidla tvorby víceoborových tříd, která jsou stanovena v návrhu novely vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání.

V následné diskusi se mj. mluvilo o řídičských oprávněních, i o ekonomických záležitostech - např. o problému financování učebních pomůcek... Budou na tom teď školy finančně lépe či hůře? Mgr. Pracný připustil, že je chybou, když se ministerstvo zaměřilo pouze na platy pedagogů a další finanční potřeby škol prozatím odložilo. Je ale přesvědčen, že zmiňovaná reforma by měla přispět ke stejné výši normativu (na daný obor, stejný počet žáků) na všech školách ve všech krajích.

Některé z našich škol mají statut „**cvičné školy**“, což umožňuje studentům Institutu vzdělávání a poradenství získávat první praktické zkušenosti na svých budoucích pracovištích. Ředitel **IVP ČZU Praha prof. Ing. Milan Slavík, CSc.** - další z hostů jednání - proto poděkoval školám za přijetí studentů na podzimní praxi, do cvičných škol se jich rozjelo 35.

Na České zemědělské univerzitě proběhne **volba nového rektora**, ze čtyř kandidátů bude 10. 10. zvolen nový (současný rektor prof. Ing. Balík, CSc., dr.h.c. již absolvoval dvě funkční období). Zvoleni budou i noví prorektoré. Na vysokých školách, zdůraznil prof. Slavík, ještě stále existuje ta míra demokracie - volit si svobodně rektora akademickým senátem. *(Do čela univerzity usedá prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.)*

Národní soustavě kvalifikací (NSK), Nové závěrečné zkoušky (NZZ), revizi kurikulární dokumentů a projektu „Modernizace odborného vzdělávání“ patřilo vystoupení **Ing. Karla Opočenského a Ing. Lenky Kovařikové, NÚV Praha.**

Nejdříve k **NSK** - aktuální čísla (ale nejen za rezort zemědělství) uvádějí celkem 1 194 zveřejněných profesních kvalifikací (PK), autorizovaných osob 1 359, počet držitelů všech osvědčení PK 170 889. Z našich profesních kvalifikací jsou stále úspěšní zahradníci, ale daří se postupně i dalším. Toho jsou dokladem dvě schválené sady standardů profesních kvalifikací (nové i revize původních) - 45. sada standardů PK, schválená MŠMT 29. 11. 2016 (zahrnuje 19 kvalifikací) a 46. sada schválená 21. 3. 2017 (9 kvalifikací). Jako jedna z mála sektorových rad pro zemědělství mají pokryty úroveň dvě, tři a čtyři. Čas ukáže, jak jsou tyto kvalifikace životaschopné, jaký bude zájem stát se osobou autorizovanou, jaký bude zájem o vykonání zkoušky. Letošní rok proběhla u devíti profesních kvalifikací revize a navrženy byly čtyři nové PK (Vedoucí greenkeeper, Greenkeeper specialista, Mechanizátor v zahradnických provozech, Fyzioterapeut a **rehabilitační pracovník malých zvířat**).

U projektu NZZ probíhá aktualizace otázek ze světa práce, připravuje se skládání písemné části zkoušky na počítači..., přijímají připomínky ze škol, zjednodušuje se forma zkoušky. Do roku 2020 se předpokládá možnost volby, zda zkouškové otázky bude žák zpracovávat na PC či na papír, po roce 2020 už bude přípustná pouze varianta na PC.

V rámci **kurikulární reformy - revize rámcových vzdělávacích programů (RVP)** byly představeny globální cíle, které by se měly od příštího roku naplňovat (např.: umožnění postupné profesní volby, podpora spolupráce se zaměstnavateli,

vertikální i horizontální prostupnost vzdělávacích programů).

Co dále dělají jako odborní garanti?... , přiblížil svou práci Ing. Opočenský. Zabývají se pouze odbornými částmi - kompetencemi, uplatněním absolventa a obsahovými okruhy. Provádějí aktualizaci RVP, aktualizaci odborných částí. Zpracovali analytickou studii, která se týká celého zemědělství a veterinářství. Asociace, školy už s ní byly seznámeny, probíhají úpravy didaktické. Koncem roku se školy budou moci vyjádřit k aktualizované formě studie, která bude k dispozici na webových stránkách Národního ústavu pro vzdělávání.

Rozbíhá se i projekt „**Modernizace odborného vzdělávání**“ rozvržený na období 5/2017 - 4/2020. Cílem je rozvoj kvality odborného vzdělávání a podpora uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. Užší spoluprací se školami dochází k aktualizaci RVP zařazených do projektu.

Mgr. Michal Petřík, ÚZEI Praha se stal od srpna novým **redaktorem časopisu Zemědělská škola**, kde v této funkci nahradil PhDr. Sládka. Posluchačům představil aktuální podobu časopisu pro 80. ročník, kterou se chce především více zaměřit na mladší čtenáře. Cílem změny je grafika i obsah - atraktivnější vzhled i kratší a poutavější texty - a připravit tak časopis, který by mj. popularizoval zemědělské školství. Obsah je rozšířen o nové rubriky - příběhy úspěšných žáků, studentů, absolventů, inspirativní rozhovory, cestování, možnosti uplatnění, to vše je motivace i pro nové uchazeče. Mimo to chtějí rozšířit partnerství a spolupráci v rámci zemědělských a vzdělávacích institucí. Mgr. Petřík by uvítal pomoc při šíření časopisu mezi žáky a studenty, ať už sdílením prostřednictvím facebooku nebo školních e-mailů, a podporu pro jejich zapojení do vlastní tvorby. Propagace školních aktivit je i propagací školy a vyučovacích oborů. Dobrou motivací žáků bývají odborné soutěže, které se i pro tento školní rok připravují. Časopis stále zůstává také prostorem pro učitele, odborníky z výzkumu i praxe.

S projektem **jednotné marketingové strategie na propagaci zemědělských škol** přišel na jednání Asociace **Mgr. Ing. Richard Malovič ze společnosti Než zazvoní s.r.o.** Tato společnost

získala zakázku od ÚZEI a školám tak svitla naděje na splnění jejich dlouho čekávaného požadavku. Práci na zmíněné strategii zahájili nedávno.

Společnost Než zazvoní působí šest let a jejich činnost zahrnuje především průzkumy mezi žáky základních škol a mezi žáky a učiteli středních škol se zaměřením na nábor, marketingové školení na propagaci a získávání uchazečů.

Jaký je jejich cíl? Chtějí podpořit získání mladých lidí (v oboru vzdělaných) do zemědělství, a proto zvýšit jejich zájem o studium na středních zemědělských školách. Rovněž chtějí zvýšit pozitivní povědomí o českém zemědělství. Jak budou uskutečňovat strategii propagace zemědělských škol? Projekt potrvá do konce letošního školního roku, kdy budou školám prakticky pomáhat, na další období (do roku 2021) připraví pro ÚZEI a ministerstvo zemědělství nový postup, taktiku.

Jaké výstupy mohou školy očekávat? Budou to doporučení a návod, jak postupovat (především ministerstvo) v propagaci zemědělských škol do roku 2021, a okamžité a praktické výstupy pro školy. Ty budou spočívat v tvorbě jednoduchých aplikovatelných výstupů ve formě příručky (nábor, rozdělení rolí ve škole, komunikace se základními

školami, výchovný poradce, vyhodnocení spádových oblastí, den otevřených dveří, propagace na internetu, dotazníky), následovat budou školení. Společnost připraví rozsáhlý průzkum mezi žáky 8. a 9. tříd 60 škol v spádových oblastech zemědělských škol, rovněž osloví i stávající žáky zemědělských škol. Některé zemědělské školy už mají s touto společností praktické zkušenosti.

Aby se vše podařilo, tak žádají o rychlou a kvalitní spolupráci: e-mail: malovic@nezzazvoni.cz tel. 608 215 312.

S informací o projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) se jednání pravidelně zúčastňuje **PhDr. Aleš Hradečný**. Projekt s názvem „**Zvýšení odborných kompetencí učitelů v profilových zemědělských předmětech**“ byl ukončen k 28. únoru 2014 a má pětiletou udržitelnost. Projekt byl úspěšný - ministerstvo školství udělilo kurzům Práce s novými metodikami v předmětech Chov zvířat a Pěstování rostlin akreditaci v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Kurzů modulu Chov hospodářských zvířat se zúčastnilo 121 pedagogů, kurzů pro modul Pěstování zemědělských plodin 120 pedagogů.

Aktuální záležitostí je zajištění udržitelnosti projektu OPVK. Jednou z možností je vkládání nové informace a aktualizování původní, protože aplikace DOKUWIKI je otevřeným zdrojem. Zájem na základě rozeslaných dotazníků projevilo 11 pedagogů, dalších 22 tuto možnost zvažuje. Zájemci získají přístupové heslo a budou vyzváni k účasti na proškolení plánovaném na 1. čtvrtletí roku 2018.

Ing. Jan Mácha, Školní statek Humpolec, informoval o novinkách z oblasti školních hospodářství. I v letošním roce byl vyhlášen Program rozvoje venkova (PRV). Snížil se počet hodnotících kritérií, bodové hodnocení preferenčního kritéria č. 8 - „Žadatelem je školní podnik vysoké školy nebo školní podnik střední školy“ se oproti loňskému roku zvýšilo na 10 bodů, tzn., že pravděpodobnost úspěchu se zvýšila z 50 % na 75 %.

Další záležitostí je členství v odbytových družstvech. Hodnotí kritérium č. 11 - „Žadatel je členem organizace producentů, registrované Státním zemědělským intervenčním fondem. Kritérium musí být naplněno od data podpisu Dohody o poskytnutí dotace minimálně po dobu vázanosti projektu na účel“ je v jednotlivých krajích vykládáno různě. Výbor Asociace požádal ministra zemědělství o sjednání schůzky mezi náměstkem MŠMT Ing. Sekáčem a ředitelem SZIF Ing. Šebestyanem za účelem umožnit školním statkům se stát členy odbytových družstev a získat tak nárok na bodové hodnocení i v tomto kritériu.

Mgr. Otakar Březina, předseda Asociace a ředitel České zemědělské akademie v Humpolci otevřel diskuzi k dalším důležitým tématům.

Školy (je jich 30), které jsou jmenovány Centry odborné přípravy (COP), obdržely s měsíčním zpožděním rozhodnutí o poskytnutí dotace (po urgenci u ministra Jurečky), konečný termín vyúčtování dotace (23. 10. 2017) již nelze posunout. Pro příští rok bude podání žádosti možné do konce března a vyúčtování dotace do konce září. Přítomní ředitelé upozorňovali na rozdílné možnosti financování v jednotlivých krajích, zajímali se také o rozšíření počtu COP.

Další téma k projednávání je **Ústavní stížnost na novelu Školského zákona (maturitní zkouška z MAT).** Ústavní soud bude stížnost vyřizovat zhruba rok, osloveno bylo ministerstvo, vláda, agrární komora... V ústavní stížnosti není zmínka o zemědělských oborech, je napadána pouze nerovnost v přístupu ke vzdělání (rozdílný rok náběhu maturity z matematiky, samotná zkouška z matematiky). Asociace by měla být připravena na zaujmutí stanoviska, stížnost se bude řešit po volbách, aby se ovlivnilo rozhodnutí vlády. Proto se k tomuto bodu VV Asociace vrátí na příštím listopadovém zasedání.

Prezident Agrární komory ČR Ing. Zdeněk Jandajsek, CSc. podporuje vzdělávání. Dne 1. 9. 2017 zadal Ing. Nekvasilové (AK ČR) a Mgr. Březinovi úkol vytvořit **koncepti požadavku Agrární komory ve vztahu ke školství.** Vytvořená koncepce byla následně prezidentem AK ČR formou dopisu rozeslána - od předsedy vlády po představitele všech politických stran - k zapracování do politických programů.

Na závěr jednání Výkonného výboru Asociace informovala **tajemnice Asociace Libuše Zachová o členské základně a o finančních příspěvcích na odborné soutěže škol.** Asociace i ministerstvo zemědělství podporuje odborné soutěže žáků. Na podzim se uskutečnily s finanční podporou: Mezinárodní výstava jirinek a vazačská soutěž studentů zahradnických škol, Soutěž žáků v práci s motorovou pilou - Hejnický dřevorubec, obě ve Střední škole hospodářské a lesnické Frýdlant, pracoviště Hejnice, XVI. ročník soutěže zemědělských škol o Bramborový květ Vysočiny 2017 v České zemědělské akademii v Humpolci.

Podrobnosti z jednání najdete na webových stránkách Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru - www.asven.cz

Příští termín jednání Výkonného výboru Asociace byl stanoven na středu 15. 11. 2017 od 16.00 hodin a termín Členské schůze (Valné hromady) na čtvrtek 16. 11. 2017 od 9.30 hodin, a to ve Vyšší odborné škole a Střední zemědělské škole Benešov nebo v České zemědělské akademii v Humpolci.

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ ZREKONSTRUOVANÉ ŠKOLY

TEXT ING. KATEŘINA ŠUPÁČKOVÁ, SŠSAJ PRAHA – VELKÁ CHUCHLE | FOTO MARTIN LANGER

Z

ahájení školního roku

2017/2018 mělo pro zaměstnance a žáky Střední školy dostihového sportu a jezdeckví Praha-Velká Chuchle vůni novoty. Již 61 let tato vzdělávací instituce připravuje milovníky rychlých koní pro dostihový provoz.

Malebně zelenající se údolí Velké Chuchle stihla v tomto století již dvakrát navštívit voda, která se Prahou valila při povodních v letech 2002 a 2013. Voda neminula ani chuchelské stáje a prohnala se i dostihovou školou. Za sebou zanechala zkázu.

Pro zaměstnance a žáky dostihové školy to znamenalo od června 2013 celé čtyři roky se učit a pracovat v externích prostorách ve Strašnicích, zatímco probíhala rekonstrukce prostor školy ve Velké Chuchli. Rekonstrukce byla úspěšně ukončena toto léto.

Slavnostní otevření rekonstruované školy se uskutečnilo s nástupem žáků do školních lavic, kdy pro zástupce magistrátu, vzácné hosty, žáky současné i minulé a rodiče byla připravena prohlídka prostor školy a přílehlého domova mládeže, kterou připravila ředitelka školy Ing. Soňa Froňková, Ph.D. se zaměstnanci školy. Otevření školy se mimo radní pro školství Ireny Ropkové zúčastnila také žokejská legenda, osminásobný vítěz Velké pardubické Josef Váňa.

Všichni společně pak přestřihli pásku a pomyslně tím otevřeli prostory dostihové školy, kde se připravují ve tříletém oboru denního i dálkového studia jezdci a chovatelé koní se zaměřením na dostihový sport, ve čtyřletém studijním oboru chovatelé se zaměřením na dostihový sport a v tříletém nastavbovém studiu trenéři dostihových a sportovních koní.

Více informací se dozvíte na www.dostihovaskola.cz nebo na www.facebook.com/dostihovaskola

FOTOSOUTĚŽ LÍPA – NÁŠ NÁRODNÍ STROM

TEXT A FOTO ALEŠ RUDL, PRAŽSKÉ STROMY

Web Pražské stromy vyhlásil 4. ročník fotografické soutěže o hodnotné ceny.

Soutěž je určena pro všechny amatérské fotografy. Do první kategorie budou zařazeny fotografie líp z celé ČR, které byly vysazeny na počest výročí vzniku Československé republiky. Do druhé kategorie náleží všechny lípy rostoucí na území Prahy.

Účastníci mohou zasílat své fotografie v dostatečné kvalitě na kontaktní email webu Pražské stromy (prazskestromy@seznam.cz) nejpozději do 31. 5. 2018. „Soutěžící by měli k fotografiím uvést název snímku, lokalitu a porota jistě ocení, když se dozví okolnosti vzniku fotografie či proč daný strom soutěžícího zaujal,“ doplňuje Aleš Rudl, autor webu Pražské stromy.

Pro výherce je připraveno mnoho lákavých odměn. Získat je možné například několik ročních předplatných hobby časopisů, knižní novinky či vstupenky do botanické zahrady.

Soutěž se koná v rámci celorepublikových oslav 100. výročí vzniku Československé republiky, které proběhnou v roce 2018.

Podrobnosti najdete na www.prazskestromy.cz.

ŽIVOTOSPRÁVA VYSOKOŠKOLÁKŮ ANEB KDE VZÍT ENERGIÍ NA STUDIUM

TEXT ING. HELENA SMOLOVÁ, PH.D., ING. PAVLA KUBOVÁ, PH.D., ING. HANA URBANCOVÁ, PH.D. – TAJEMNICE ČAZV

Řada odborníků současné doby se shoduje na tom, že skladba jídelníčku a pitný režim jsou základními atributy, které určují lidské zdraví (viz Kratochvíl, 2017; Kotulán, 2012, s. 39, Pánek, 2002, s. 122). Tento fakt samozřejmě rovněž platí i pro studenty vysokých škol, u kterých je strava ovlivněna řadou dalších faktorů. Patří mezi ně stresující prostředí, a tedy řada ne zcela příjemných situací (např. zkoušky, projekty, psaní odborných závěrečných prací atd.). Například Čabalová (2010) ve svém výzkumu prokázala vliv stravy na zvládání stresujících situací. Nelze opomenout ani časovou zátěž studia, která bývá navíc velmi často kombinována i s dalšími pracovními či rodinnými povinnostmi, a tak je život vysokoškolských studentů značně hektický, a tedy často ani jejich jídelníček nepředstavuje vždy příkladnou skladbu stravy, potřebnou pro danou věkovou skupinu.

V roce 2017 se na Vysoké škole ekonomie a managementu, a. s. (VŠEM) uskutečnil výzkum, který byl zaměřen právě na životosprávu studentů této vysoké školy. Výzkumu se zúčastnilo 172 respondentů. Sběr dat bude v rámci daného výzkumu ještě dále pokračovat, a proto tento příspěvek přináší pouze dílčí závěry. Skladba respondentů byla z 65 % tvořena ženami. Nejvíce dotazovaných bylo dle očekávání z věkové kategorie 18-26 let (63%), následovali respondenti ve věku 27-35 let (20%), dále kategorie 36-44 let (15%) a více než 45 let měli pouze 4 respondenti. Oproti tomu forma studia respondentů byla zhruba vyrovnaná

(48% respondentů studuje v prezenční a 52% v kombinované formě studia).

Více než polovina respondentů (53%) se věnuje uceleným a pravidelným sportovním aktivitám, přičemž z těchto 91 studentů provozuje sport na profesionální úrovni deset z nich, tedy 11% ze všech respondentů. Tento fakt může následně značně ovlivňovat skladbu jídelníčku a další související charakteristiky takového životního stylu respondentů.

Téměř polovina respondentů celkově označuje svůj životní styl za „celkem zdravý s určitými výjimkami“ a 35 % za průměrně zdravý/nezdravý. Jako zcela zdravý charakterizovalo svůj životní styl pouze 8% dotazovaných studentů, naopak jako zcela nezdravý celých 10 %.

Co se týče stravy a její frekvence, zhruba polovina respondentů (52%) jí denně v průměru ve čtyřech až pěti porcích, pouze 1-2 krát denně celých 11% dotázaných studentů, a naopak více než šestkrát denně pouze 7% respondentů. Zbývající necelá třetina jí ve třech porcích denně. Mezi muži a ženami nebyly v tomto případě nalezeny významnější rozdíly. U téměř dvou třetin respondentů je jedním z těchto jídel snídaně, 26% dotazovaných naopak nesnídá každý den, ale nepravidelně.

Jako pozitivní výsledek vzhledem k obecným stravovacím pravidlům lze chápat fakt, že celých 91% oslovených studentů konzumuje alespoň jedno teplé jídlo denně. Zde je ovšem zajímavé zjištění, že na konzumaci alespoň jednoho

teplého jídla denně dbají více muži než ženy.

Zhruba polovina respondentů (51%) jí obvykle poslední jídlo daného dne mezi sedmou a devátou hodinou večerní. Zhruba čtvrtina respondentů jej konzumuje shodně buď mezi pátou a sedmou nebo naopak po deváté hodině a později.

Z hlediska konkrétního složení stravy je zajímavé, jak často jsou oslovenými studenty navštěvována tzv. rychlá občerstvení. Každý měsíc 1 až 2krát navštíví fast food 40% respondentů, následuje 37% dotázaných, kteří sem přijdou výjimečně, tedy párkrát do roka. Každý týden využije služeb fast foodu 13% respondentů, 2% dotázaných (4 respondenti) se zde stravují téměř denně a naopak celých 9% studentů tento styl stravování vůbec nevyužívá.

Následující tabulka 1 zobrazuje přehled konkrétních typů potravin a jejich frekvence konzumace dotazovaných studentů vysoké školy.

Z výše uvedených výsledků jistě zaujme fakt, že 85% respondentů denně či několikrát týdně do svého jídelníčku zařazuje výrobky z obilovin. Naopak odbornými zdroji (Hainer, 2001, s. 65; Světová zdravotnická organizace, 2000) doporučenou syrovou zeleninu či čerstvé ovoce ve stejném období konzumuje shodných 79%. Celých 6% respondentů jí tyto potraviny buď velmi výjimečně či dokonce nikdy.

Určité prohřešky v rámci stravovacího režimu je možné částečně eliminovat prostřednictvím užívání doplňků stravy. Přesto 38% respondentů vůbec žádné doplňky neužívá. Více než polovina oslovených pravidelně užívá vitamíny a minerály, zhruba shodně (13 a 12%) konzumuje doplňky zvyšující fyzickou výkonnost nebo látky na podporu metabolismu. Svou psychickou výkonnost se tímto způsobem snaží zvýšit 9% respondentů, dalších 8% využívá jiné specifické doplňky stravy. Clement (2016, s. 24) ovšem

TABULKA 1 TYPY POTRAVIN A FREKVENCE JEJICH KONZUMACE

	denně (%)	několikrát týdně (%)	několikrát měsíčně (%)	výjimečně (%)	nikdy (%)
obiloviny (pečivo, celozrnné výrobky, těstoviny, rýže apod.)	53	32	12	3	0
syrová zelenina	45	34	15	4	2
čerstvé ovoce	38	41	15	4	2
luštěniny	2	19	42	30	6
drůbeží maso	10	56	27	4	2
vejce	10	46	36	8	1
hovězí či vepřové maso	4	38	39	14	5
ryby	1	16	44	29	10
mléko a mléčné výrobky	45	38	10	5	2
uzeniny	5	25	34	30	6
sladkosti	15	27	34	21	4
smažená jídla	2	14	49	31	3
brambůrky, křupky, slané tyčinky	1	13	25	48	13

Zdroj: vlastní výzkum

v této souvislosti upozorňuje, že ne všechny doplňky stravy jsou zdraví skutečně prospěšné, zvláště pro jejich způsob výroby a použité, často nepřirodní, suroviny.

Problematika stravování je v dnešní době velmi aktuální nejenom v rámci vysokých škol a univerzit, ale také všech středních a základních škol v České republice. Na začátku ledna 2017 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) připravilo soubor opatření ke zlepšení školního stravování a výchově ke zdravému životnímu stylu žáků. Zdravé stravování se však týká všech studentů, ať jsou na základní, střední či vysoké škole. V rámci opatření MŠMT je prosazována podpora školních jídelen, byly vytvořeny metodické materiály ke zkvalitnění stravování nebo propagován vzdělávací program zaměřený na pohyb a výživu. MŠMT rovněž legislativně upravilo možnosti dietního stravování na školách a omezilo dosud neregulovaný doplňkový prodej potravin ve školách. Tato realizovaná opatření mohou převzít i vysoké školy či univerzity. Škola je obecně veřejné místo výchovného a vzdělávacího charakteru s formativním potenciálem a díky tomuto kroku lze říci, že nastavuje normu pro stravovací zvyky v generaci dětí. Vysoké školy jsou taktéž místem vzdělávacího charakteru, a proto i zde je nutné klást důraz na zlepšení stravování a propagaci zdravého životního stylu studentů, který na základě výzkumů ovlivňuje dosažené studijní výsledky.

Na základě výše uvedených získaných poznatků lze říci, že téma zdravého životního stylu k nám v současné době proniká ze všech stran díky marketingovým kampaním sportovních zařízení, wellness center, programů na hubnutí, doplňků stravy, biopotravin a mnoha dalších. Bohužel či bohuďik se zdravý životní styl stává výnosným průmyslem a až fenoménem současnosti.

Z uvedených výsledků výzkumu je zřejmé, že hlavní

zásady zdravého životního stylu spočívají nejen v dodržování zdravého stravování a vyvážené kombinaci sacharidů, cukrů a vlákniny, ale i v přiměřené pohybové aktivitě. Dále je zásadní dodržování spánkového režimu, odpočinku a relaxace, což je při studiu důležité, udržování optimální tělesné hmotnosti, vyvarování se návykových a stimulačních látek (alkohol, kouření, drogy apod.), k čemuž studenti rádi tíhnou, ale i stresu a dalšímu rizikovému chování. Je nutné si uvědomit, že zdravý životní styl je komplexním souborem mnoha faktorů, kterým je nutné věnovat pozornost, aby studenti mohli říci, že skutečně žijí zdravě.

Příspěvek byl zpracován v rámci projektu Mind Power Vysoké školy ekonomie a managementu, a. s.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:

- CLEMENT, B. R. *Pravda o doplňcích stravy: pravda o vitamínech, minerálech a jejich vlivu na zdraví, kterou se před vámi snaží utajit*. Přeložila Jana KORDÍKOVÁ. Praha : Mladá fronta, 2016. ISBN 978-80-204-3844-7.
- ČABLOVÁ, L. *Psychologické souvislosti výživy a zvládnání stresu*. *E-psychologie*, 2010, 4.4.
- HAINER, V. *Obezita: minimum pro praxi*. Praha : Triton, 2001. Levou zadní. ISBN 80-7254-168-4.
- KOTULÁN, J. *Zdravotní nauky pro pedagogy*. 3. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5763-0.
- KRATOCHVÍL, S. *Základy psychoterapie*. 7. vydání. Praha : Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1227-0.
- PÁNEK, J. *Základy výživy*. Praha : Svoboda Servis, 2002. ISBN 80-86320-23-5.
- SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE (World Health Organisation - WHO). *Výživová doporučení CINDI*. Regionální úřad pro Evropu, Kodaň: LVNG 020708 1999. Praha : Státní zdravotní ústav, 2000. ISBN 80-7071-158-2.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR | **Ing. Petr Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha | **doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.**, Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

PŘIHLASTE SE NA

www.ypef.cz

CHCETE
VĚDĚT O LESE
A LESNICTVÍ VÍC?

Přihlaste se do 8. ročníku mezinárodní soutěže

Mladí lidé v evropských lesích:

Young People in European Forests

Soutěž tříčlenných týmů.

2 soutěžní kategorie: 6. - 9. třída - mladší kategorie

SŠ - starší kategorie (max. věk 19 let)

Vědomostní test, praktické dovednosti spojené se znalostí lesa.

Soutěž vrcholí mezinárodním kolem v Litvě!

Sledujte nás
na Facebooku!

 @ypefcr

Soutěž YPEF je zařazena do věstníku MŠMT pro školní rok 2017-2018 ve skupině soutěží doporučených školám k účasti.

CO JE TO YPEF?

... znalostní soutěž určena žákům a studentům všech základních a středních škol. Jedná se o mezinárodní soutěž, do které jsou aktivně zapojeny lesnické instituce z cca 11 zemí Evropy.

Cílem je zlepšit povědomí zejména mládeže, ale i celé společnosti, o významu lesů a zdůraznit význam lesnictví v současné době.

JAK SOUTĚŽ PROBÍHÁ?

Rozvrh pro školní rok 2017/2018:

1. Místní kola – budou probíhat u vybraných lesnických subjektů (LČR, s.p.; VLS, s.p. apod.).

Termín: leden/březen 2018

2. Regionální kola - vítězná družstva z každé kategorie z místních kol se utkají v regionálním kole, kterých bude celkem šest (Brno, Hranice, Písek, Trutnov, Žlutice, Praha).

Termín: březen/duben 2018

3. Národní kolo - vítězná družstva z každé kategorie z regionálních kol se spolu utkají v národním kole, které proběhne v Kostelci nad Černými lesy v prostorách Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze (FLD ČZU v Praze).

Termín: červen 2018

4. Mezinárodní kolo - absolutní vítězné družstvo národního kola bude vysláno na mezinárodní kolo v Litvě.

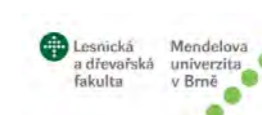
Termín: září/říjen 2018

Průběh všech kol je obdobný.

Soutěžící družstva po písemném testu ověří povědomí o rostlinách, živočišných vyskytujících se v lese a v jeho blízkosti a dalších praktických dovedností.

V národním a mezinárodním kole je využit anglický jazyk.

Pro soutěžící i s doprovodem je v regionálních kolech připraveno zdarma občerstvení, u národního kola i ubytování. Vítězné družstvo národního kola má i s doprovodem hrazenou účast na mezinárodním kole.

YPEF
soutěž pro všechny
zvědavé školáky
a studenty

Více informací na www.ypef.cz
a www.ypef.eu.

**PŘÍŠTÍ
ČÍSLO
VYCHÁZÍ
15.
PROSINCE**

www.zemedelskaskola.cz

www.uzei.cz